

Bussen till Taizé totalförstörd i brand Ungdomar evakuerade på Autobahn

Natten mot den 7 augusti 2011 väcktes diakonen i Vattholma pastorat (Tensta, Lena och Ärentuna församlingar) klockan två av telefonen. En buss, med 20 unga och tre ledare på väg till Taizé i Frankrike, stod övertänd i brand utanför Kassel i Tyskland.

Lyckligtvis skadades ingen människa. Men bussen blev totalförstörd liksom många av resenärernas tillhörigheter. Upplevelsen av händelsen var omskakande och att nödöppningen av bussens dörrar dröjde några extra sekunder förstärkte obehaget. Resenärerna blev väl omhändertagna, tysk räddningstjänst hjälpte till, man fick mat och kunde ta in på hotell i Kassel, fick hjälp med ersättningskläder och vad som behövdes för stunden.

Ungefär halva gruppen beslöt nästa dag att fortsätta resan till Taizé, medan den andra halvan vände tillbaka till Sverige. Någon kände obehag att åka buss igen och erbjöds tåg som alternativ.

Här berättar den då vikarierande kyrkoherden Johan Lautmann om händelsen:

Vad gjorde diakonen direkt efter telefonsamtalet om olyckan?

- Diakonen sms:ade till mig och ordinarie kyrkoherden. Kyrkoherden ringde klockan sju på morgonen och vi bildade en liten krisgrupp av oss två och diakonen. Vi beslöt ringa runt till alla föräldrar från klockan åtta. Då visste de flesta om branden, ungdomarna hade ringt hem, och nyheten kom också ganska snabbt ut på tysk tv. Även Upsala Nya Tidning (UNT) hade händelsen på sin hemsida redan på morgonen.
- Vi använde nätet, samfällighetens hemsida, för den första informationen just när det hänt, och även fortsättningsvis; det var viktigt att nå ut med information till alla, även journalister. Vi beslöt att hålla ett informationsmöte i församlingshemmet klockan 16 samma dag, och upplyste också om det.
- Och så kontaktade vi Svenska kyrkan pressjour för att stämma av vårt arbete och få tips och råd om mediekontakter. Det som rapporterades i medierna var i huvudsak riktigt, men man lyfte fram andra saker än vad vi kanske skulle ha gjort om vi blivit tillfrågade. Man intervjuade några av ungdomarna då de var i Tyskland, via telefon.

Hur lade ni upp strategin för ert arbete i krisgruppen?

- Vi hade en strategi, där vi lade vikten vid att vara snabb med informationen, och där hemsidan blev en bra kanal för uppdatering och nyheter. Alla skulle få samma information, och få den senaste informationen, därför kallade vi också till ett möte samma dag. Vi kontaktade bussbolagets vd som kom upp och berättade för alla om sin och chaufförens version av vad som hänt. Vi ordnade också information om försäkringar och annat praktiskt.
- När de hemvändande resenärerna kom fram hade vi också ett kort möte, och senare ytterligare ett möte med både ungdomar och föräldrar. Där fick alla först gemensam information, sedan skildes man åt, föräldrarna och de unga för sig. Dessutom bjöd diakonen på lunch och man gick ut tillsammans för att handla sådant som blivit förstört i branden. Vi gjorde en liten grej av det; de hade ju gått miste om en vecka utomlands.
- Föräldrarna upplevde att de unga inte ville prata så mycket om det som hänt. Men det ville de – med varandra. Och sedan ville och behövde de inte säga så mycket mer, för ”alla” visste ju. Vi hade en rejäl vända med samtal, sedan släppte vi det, men erbjöd möjlighet till individuell uppföljning med kurator från skolan eller med oss.

Vilka reaktioner har ni fått på ert arbete efter olyckan?

- Informationen uppskattades, att vi var snabba och tydliga hela tiden och följde upp med ny information. Att vi ringde runt personligen till alla berörda familjer, och ordnade möten med gemensam information, det har vi fått positiva mail om efteråt.

Erfarenheter

- Namn- och kontaktlista på resenärer och anhöriga ska alltid upprättas.
- Listan ska följa med gruppens ledare *och* finnas på expeditionen, eller annan plats tillgänglig för krisledare, både digitalt och på papper.
- Snabb information och kontinuerlig uppdatering är nödvändig. Församlingens hemsida är en utmärkt plattform. Tänk på att den läses av alla, även journalister: lägg inte ut känslig information.
- Flera medarbetare, inte enbart en webbredaktör, bör ha behörighet att redigera och lägga ut nyheter på församlingens hemsida.
- Snabb kontakt med anhöriga är viktig. Medierna är också snabba, men ger inte alltid en nyanserad bild.
- Till informationsmöte efter en händelse: bjud in andra som har information och kanske kan ge viktiga pusselbitar med svar på vad som hände. Tänk också på det praktiska: information om försäkring, ersättning etc.
- Informera både brett och i mindre grupper: alla ska ha samma information men de som varit med om en händelse kan behöva tid och rum att samtala bara med varandra. Erbjud möjlighet till enskild uppföljning.